

Amire a felesleges készletek figyelmeztetnek

Közgazdász-tanácskozás az újságíró-klubban

A vállalati készletgazdálkodás időszerű kérdéseiről tanácskoztak az MSZMP Szeged városi bizottsága ipari osztályának kezdeményezésére a meghívott párt- és gazdasági vezetők, közgazdászok. A tanácskozáson Balogh István, a pártbizottság ipari osztályának vezetője tartott vitaindító bevezetőt. A résztvevők közül felszólaltak Horváth János, az MSZMP Csongrád megyei bizottsága ipari osztályának munkatársa, Bérczi Mihály, a 10-es AKÖV, Gyimesi József, a Szegedi Víz- és Csatornamű Vállalat főkönyvelője, a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat főkönyvelője, Pántya József, a Kéziszerszámgyár igazgatója, Párdi Imre, a szörme- és bőrruhakészítő üzem főkönyvelője, Tesléri János, a Csongrád Megyei Építőipari Vállalat anyaggazdálkodási osztályának vezetője.

A termelésnél is gyorsabban nő

Mióta megjelent az elfekvő készletek felszámolását célzó rendelet, mind sürűbben kerülnek szóba a szegedi üzemekben is készletgazdálkodásunk problémái, a felesleges készletek keletkezésének okai. Vállalati, gazdasági és pártvezetők, pénzügyi szakemberek, közgazdászok keresik az elfekvő készletek minél szélesebb körű feltárásának és hasznosításának módját, azokat a lehetőségeket, amelyekkel a jövőben megakadályozhatjuk az újabb felesleges készletek keletkezését.

Megállapították a tanácskozás résztvevői, hogy a vállalati anyag- és készletgazdálkodás gyengéje a helyes gazdaságpolitikától való eltérést tükrözi városunk üzemében is. Anyagokban, félkész- és késztermékekben egyaránt olyan növekedés tapasztalható, amely a zavartalan termeléshez már nem szükséges és feleslegesen köt le értékeket. Üzemeink tagabb értelemben vett készletei évről évre gyorsabban növekednek a termelésnél. Szegeden a könnyűipari üzemekben 1965-ben 14,3 százalékkal nőttek a készletek. S a növekedés mértéke 1,2 százalékkal volt nagyobb, mint a termelési érték emelkedése. Az élelmiszeriparban helyes a készletek alakulása, de viszont a szövetkezeteknél túlzott a növekedés. Általánosan 13 százaléknál fölött van az emel-

kedés, ezen belül a cipő- és ruházati iparágban 27, a feldolgozó szövetkezetekben pedig 30 százalékos a növekedés. Eppen ezért helyeselték a tanácskozás vitájában felszólalók azokat az intézkedéseket, amelyekkel igyekszünk újítást állni a forgóeszközök túlzott növekedésének, indokolatlan felhalmozódásának, mert mint hangsúlyozták, az elfekvő készletek a nemzeti jövedelem tekintélyes hányadát fagyasztják be országos szinten.

Minden felszólaló egyértelműen helyeselte a Pénzügyminisztérium és az Országos Tervhivatal együttes utasítását, amelynek végrehajtása elsősorban a felesleges készletek hasznosítását célozza és a vállalatok jobb anyaggazdálkodásának fontos feltételét teremti meg. Elmondhatni, hogy e rendeletben kiszabott feladat megvalósítására való törekvés hasznos közelségbe hozta a különböző állami, gazdasági, pénzügyi szervek munkáját. Közös erőfeszítéseket tesznek a rendelet gyakorlati végrehajtása során felmerült problémák megoldására, a feltárt készletek hasznosítására, értékesítésére. Ezen együttműködés eredménye az is, hogy Csongrád megyében az eddig feltárt 20 millió forint értékű felesleges készletekből már 9 millió forintnyit értékesítettek.

Hosszú a megrendelési idő

Többben szóvá tették, hogy a készletgazdálkodás problémái részben abból erednek Szegeden is, hogy gyakran rendkívül hosszú, sokszor 90, sőt még 360 napos is az utánpótlási, illetve megrendelési idő. A vállalatok egy része pedig a megrendelések feladása időpontjában még nem ismeri tervfeladatait, vagy ha ismeri is a termelési értéktérmet, nem tudja, hogy az egyes cikkek mennyire mélyen, mennyire mélyen, vagy formában kell gyártania. Így aztán az anyagrendeléseket becsúlással, bizonyos tapasztalatokra, „sok évi átlagra” alapozva adják meg. Ezek a tervezésben, a termelés programozásában meglévő bizonytalansági tényezők, s a gyakori tervmódosítások, valamint az anyagmegrendelési rendje, a hosszú „átfutási idő” károsan érezteti hatását a vállalat anyag- és készletgazdálkodásában.

A készletek növekedésének másik nem kevésbé lényeges oka az, hogy a gyártó vállalatnak sokszor késve szállítják a szerződésben megrendelt anyagokat, alkatrészeket. A vállalat azért, hogy elkerülje a kőtbért, időben adjon árut a népgazdaságnak, nagyobb költséggel, ahogy mondani szokták, kerülő úton igyekszik beszerezni a szükséges alkatrészeket, anyagokat, így aztán ha a szerződéssel megrendelt anyag késve megérkezik, egy ideig elfekvő készletet jelent. Gyakran fordul elő ilyen eset, ha importárúrról van szó. De mivel a beszerzés nehézkes,

Többszörösen hasznos a készletek feltárása és értékesítése minden vállalat részére. Ezzel nemcsak a büntető kamattól, hanem a szükségtelen eszközökötési járuléktól is mentesül. Mindeztől a készletidő-norma megsértéséből származó bármilyen magas büntető kamat is csupán töredéke annak a veszteségnek, amelyet a népgazdaságnak okozhatnak. Természetesen származhat készletnövekedés nemcsak a félkésztermék és a késztermék mennyiségének emelkedéséből, hanem a terv nem kívánatos összetételű és túlteljesítéséből is. Ezzel ráadásul még raktárgondunkat is szaporítjuk. Ezért a tervfigyelem ilyen megsértése sem lehet „bocsánatos bűn”, mert e túlteljesítők is súlyos milliókat vehetnek ki a népgazdaság zsebéből.

Gyakori jelenség üzemeinkben, hogy nem ismerik pontosan a vállalat anyag-

készleteinek helyzetét. Anélkül rendelnek újabb mennyiséget, hogy megnéznék a raktárt. A Pénzügyminisztérium és az Országos Tervhivatal együttes utasítása éppen ezért lehetőséget adott arra, hogy a korábban ilyen okok miatt jelentkező, vagy képződő készleteket csökkentésük, s a szükségtelen szállítási szerződéseket kötbérmentesen felbontassák. A rendelkezés március 31-én határozta meg a szerződésbontás határidejét. Vállalataink egy része élt is ezzel a lehetőséggel és több millió forint értékű megrendelést sztorinóztak. Sajnos, akadnak olyan vállalati vezetők, akik nem ismerték a szerződésbontásnak ezt az ideiglenes kötbérmentes lehetőségét. Mások viszont a határidőt rövidnek tartották és úgy gondolták, hogy majd hosszabbítást kapnak, s ezért húzták, halasztották a sztorinózást.

A rövid határidő vadhajtásai

Sok érv szólt a március 31-i határidő mellett és ellene. Az együttes utasítás kimondta, hogy meghosszabbítása csak különleges népgazdasági érdeket érintő szerződések esetében az érdektel miniszterek engedélyével lehetséges. Erre azért volt szükség, mert ha az átvétők később sztorinózzák szerződésüket, a készáru-termelő vállalatnál esetleg már nem mondhatják le az ehhez szükséges anyag szállítást. A rövid határidőnek volt egy vadhajtása is. A készletező vállalatok a sok évi átlagtól eltérően igyekeztek gyorsan leszállítani olyan anyagokat, termékeket, amelyeknél fennállt a sztorinózás veszélye. Ugyancsak a vállalatok érdekeit sértő gyakorlat az is, hogy néhány készletező vállalat nem akarja visszavenni az egyébként később más vállalatnál használható anyagokat.

A tanácskozás résztvevői nemcsak a már meglévő felesleges készletek keletkezésének okait tárták fel és elemezték, sok szót ejtettek a csökkentésre irányuló jövőbeni feladatokról is. A mostani készletek leépítése mellett ugyanis fontos feladata vállalatainknak az elfekvő készletek újraképződésének megakadályozása. A le-

hetőségekhez mérten elejét kell venni annak, hogy felesleges anyag érkezzen a vállalathoz. Az lenne az ideális, ha csak a tétel programba beállított cikkekhez szükséges anyagokat vásárolnánk. A készletfeltárás maradjon csak kampányfeladat, váljon ez folyamatos, úgyszintén a képződés okainak elemzése is.

Az elfekvő készletek feltárásának mostani munkájában is szembetűnő az anyaggazdálkodás ügyvitelének pontatlansága. Ezt is korszerűsíteni kell. S végre állandósítani kellene az anyagok folyamatos, vállalatok közötti csereforgalmát. Célserű a felesleges készletek felszámolását, vállalati összkészlet alakulását a készletidőnormák ellenőrzésével is összekötni.

Már az eddigi gyakorlat is azt igazolja, hogy helyes a felesleges készletek jegyzékeit naplóként kezelni, s ezen belül feltüntetni, melyek azok az anyagok, amelyek alkalmasak saját felhasználásra, értékesítésre, cserére vagy selejtezésre. S az utóbbiakat, a selejtezésre várókat a legnagyobb gondal kell előkészíteni október 1-ig, mert csak a jól előkészített selejtezési eljárás könnyítheti meg ezt a munkát.

Rendezzenek készletbörzét

Az elfekvő készletek gazdaságos hasznosítását segítő javaslatok egész sorát jegyezhetjük fel a tanácskozáson. Többen hangsúlyozták, hogy szorgalmazni kellene az újításokat, egyszerűsítéseket is, amelyek ezt a célt szolgálják. Helyes ötletnek tartják egy szegedi készletbörze megrendezését, amelynek védnökségét a Közgazdász Társaság szegedi csoportja vállalná. A vállalatoknak azon túl, hogy elviszik a börzére felesleges készletek mintapéldányait, s azok listáit, azzal is készülniük kell, hogy napra készen tartják a hiányzó anyagok jegyzékét. Ez arra is alkalmas, hogy az újságokban megjelent felesleges anyagokat ajánló hirdetésekkel ki tudják azonnal választani a szükségést.

A többi között helyesnek látszó javaslat az is, hogy vonjunk le a mostani értékesítési kampány konzekvenciáit, szabjuk meg jövőbeni feladatainkat. Feltehetően a készletértékesítés kérdésével felsőbb szinten is elemzőben kell majd foglalkozni. Ehhez szükséges a készletek

nyilvántartásának koncentrációja tárcaikon, iparágakon belül. Nagyon szerepe kellene vállalatok ebben a készletező vállalatoknak. Talán azzal is, hogy az olyan anyagokat, amelyeket tőlük vásároltak, bizonyos kezelési költségek levonásával visszavegyenek, vagy maguk nyilvántartsanak és értékesítsenek, ha nem is szállítják központi raktárba az egyes vállalatoknál elfekvő készleteket.

Minden szegedi üzemben természetes dolognak kell tekinteni, hogy a mostani pénzügyminisztériumi és országos tervhivatali együttes rendelet nem befejezése, hanem kezdete egy átfogóbb készletfeltárási és gazdálkodási munkának. A jövőben minden üzemben párt-, gazdasági vezetőknek, közgazdászoknak állandó feladatává kell tenni a készletgazdálkodás problémáival való törődést, hogy ezzel is hozzájáruljon iparunk megtermelősebb, még gazdaságosabb munkájához.

NAGY PÁL

Megkezdtek a második védvonalak építését

Elindult a hetedik dunai árhullám Besszüntették a hajójáratokat

Ausztriában a Duna és főleg az Inn folyó vízgyűjtő területére péntek reggelig az utóbbi három napon 120 milliméter csapadék hullott. Ezzel megkezdődött a hetedik nagy árhullám kialakulása. Az Inn vize Schärdingnél a három nap alatt 234, a Duna vizállása Linznél 243 centiméterrel emelkedett. A hetedik árhullám eleje pénteken ért magyar területre, de egyelőre csak néhány centiméterrel emelte meg a vizet Dunaremeténél. Budapestnél a csütörtök reggeli 745-ről péntek délig 753 centiméterre duzzadt a folyó. Egy-két napig még méréseltek emelkedik a víz, a jövő hét eleje, közepe táján viszont a hetedik árhullám a fővárosnál utoléri a hatodikát és meggyorsítja a folyó duzzadását. A hetedik árhullám még az osztrák szakaszon sem tetőzött. Ezért nem lehet pontosan kiszámítani, mekkora lesz a legmagasabb szintje a magyar szakaszon. Annyi azonban máris megállapítható, hogy

a Budapest alatti szakaszon eléri, sőt Baja és Mohács környékén meghaladja majd az 1954. évi maximumot.

A napok óta szakadó eső megnehezítette az árvédelmi munkákat. A gemenczi erdő rezeti nyári gátjánál dolgozó honvédségi alakulat az esőzéstől felzött és sártengerre változott talaj miatt kénytelen volt átköltöztetni sátorábrát. A fővédelmi töltés szilárdan áll, de a kisebb nyúlgátok átáztak és erősen szivároga a víz. Ezért több vagon kövel, továbbá rözsével és homokkal erősítik a töltéseket.

A Minisztertanács határozata alapján az országos vízügyi főigazgató kormánybiztos intézkedésére a veszélyeztetett Duna menti szakaszokon megkezdődött a második védelmi vonalak építése. Mohács közvetlen védelmére a várostól délre építik a második védelmi vonalat. A csaknem két kilométer hosszú gát a Duna töltését és a mohács-északi országotat köti majd össze,

Mohácsnál pénteken délelőtt már 910 centimétert jelzett a vízmérce. Ez a vízállás csupán 14 centiméterrel kisebb az 1954. évi maximumnál. Ezért

a Vízügyi Igazgatóság veszélyeztetett területein a községi tanácsok felszólítják a lakosságot, hogy készüljenek fel az esetleges kiűritésre.

Hírek érkeztek arról, hogy a magyar határtól 117 kilométerre Vukovár közelében Bácsújfalunál átszakadt a jugoszláv Duna-szakasz gátja. A töltésen először csak 10 méteres nyílás keletkezett, de a bezúduló víz néhány óra alatt 350 méterre tágitotta. A víz jelentős részét azonban felfogta egy régi gát, így csak kisebb területet öntött el a folyó.

A nyugat-dunántúli és az észak-magyarországi folyók mentén nincs lényeges változás. A folyók gátjain és főleg a Duna déli szakaszán összesen 11 400 ember védi, erősíti a töltéseket, s 83 földmunkagép, több mint 600 tehergépkocsi és mintegy 70 különböző vízijármű segíti munkájukat.

A magas vizállás miatt végig a budapesti Duna-szakaszon harmadfokú készütség lépett életbe és több helyütt rendkívüli intézkedések váltak szükségessé.

A rendkívül magas vizállás miatt a Budapest—Mohács között közlekedő személyhajójáratot, valamint a Budapest—Visegrád között közlekedő Sirály szárnyashajójáratot a MAHART beszüntette. A hajók 12-én már nem közlekednek. Június 13-án 0 órától megszűntek a Budapest területén közlekedő sétahajójáratok is. Június 14-én, hétfőn már nem indítják Budapest—Bécs között a Sirály szárnyashajót. További intézkedések csak a Dunaújváros—Dunavecse közötti átkelő—s a soroksári Duna-ágban beállított járatok közlekednek. (MTI)

Nyitás előtt a KISZ-tábor

Lelkes munka folyik Új-szegeden, a Tisza-gát mentén, a KISZ Csongrád megyei bizottságának vezető-képző táborában. Két nap múlva — hétfőn — megnyitja kapuit a tábor, ahol augusztus 14-ig tanulnak, pihennek, üdülnek a megye KISZ- és úttörővezetői.

Március elseje óta tartanak az előkészületi munkálatok. Azóta sok társadalmi munkát végeztek itt a KISZ-isták, köztük honvédek is. Naponta 30—40 középiskolási diák dolgozott a tábor rendezéséért. A legtöbb társadalmi munkát az „Ifjú Gárda” nevelőotthon lakói végezték, akik az újonnan elkészült kerítés mellett 1800 méter szerjélt ültettek, s fűmaggal cserták be a tábor területét. Így a nyitáskor kellemes pázsit fogadja az ideérkezőket. A Megye-

vill KISZ-istái szintén társadalmi munkában készítették el a hangosító berendezést és a tábori stúdiót.

Tizenöt új, négyesemélyes faházat állítottak fel a táborban, melyek idén érkeztek Lengyelországból. Harminc négyesemélyes sátrat is felverték már a KISZ-tábor területén. A belső utakat salakkal terítették, s virágokat ültettek. Jelenleg éjjel-nappal folyik a munka, hogy hétfőre elkészüljön a táborhoz vezető út salakozása is, s valamennyi sátorba bekerüljenek az ágyak.

Két röplabdapálya és labdarúgópálya, társasjátékok, televízió, csónakok várják a 2500 KISZ-vezetőt, úttörő-vezetőt és úttörő őrvezetőt. Az úttörők 10 napot, a KISZ-isták 6, illetve 3 napot töltenek a táborban, 120 és 110 fős csoportokban.

Szívesen hazavinné

Az angol campingklub főtitkárának nyilatkozata

G. A. Cubitt, Nagy-Britannia campingklubjának főtitkára, aki idegenforgalmi szerveink vendégeként csaknem két hetet töltött hazánkban, pénteken délután az Országos Idegenforgalmi Hivatalban sajtótájékoztatót számolt be magyarországi tapasztalatairól. Elismeréssel szólt a magyar campingek berendezéseiről, kényelméről, magas színvonaláról, amelyek — véleménye szerint — bármelyik nyugat-európai campinggel veteked-

nek. Tréfásan megemlítette, hogy bármelyik megnézett campinget, akár a Római partit, akár a tihanyi, vagy a balatonlellei szívesen vinné haza Angliába.

Táborainkból, angol lévén, talán csak a dús pázsitot, a sok-sok virágot hiányolta. Bejelentette, hogy az angol campingklub az idén már hivatalos túrát szervezett Magyarországra, s az első csoport augusztusban érkezik. (MTI)